

Obec Hraběšice

STRATEGIE ROZVOJE OBCE HRABĚŠICE DO ROKU 2033

Květen 2023

Obec Hraběšice
788 15 Velké Losiny
IČ: 00635928

<https://www.hrabesice.eu>

Anotace:

Tento dokument se zaměřuje na budoucí rozvoj obce Hraběšice a stanovuje strategické směry, záměry a cíle pro příštích 10 let.

Zároveň dokument otevírá možnosti čerpání národních dotací z národních i evropských dotačních titulů, které směřují do rozvoje regionů a obcí.

Obsah

1	Stručná charakteristika obce.....	4
1.1	Historie.....	4
1.2	Demografie	4
1.3	Infrastruktura obce.....	4
1.4	Doprava.....	5
1.5	Okolí a příroda	5
1.6	Památky	5
1.7	Cestovní ruch	5
2	Strategická vize.....	6
3	Rozvojové priority	6
	Priorita 1: Ochrana přírody a kvalitní životní prostředí obce.....	6
	Priorita 2: Kvalitní a moderní infrastruktura obce	6
	Priorita 3: Efektivní, ekonomické a ekologické (3 E) hospodaření s majetkem obce	7
	Priorita 4: Služby.....	7
	Priorita 5: Komunitní život	8
4	Akční plán	9

1 Stručná charakteristika obce

Obec Hraběšice (německy *Rabenseifen*) se nachází v okrese Šumperk v Olomouckém kraji, necelých 8 km vsv. od Šumperka.

Katastr obce, složen ze dvou katastrálních obvodů Hraběšic a Krásné, má rozlohu 617 hektarů a je z větší části vyplněn zalesněnou hornatinou, která byla podle Hraběšic, jako nejvýznamnější lokality, pojmenována Hraběšická hornatina. Terén se zvedá z údolí Hraběšického potoka proti severnímu a západnímu svahu Kamenného vrchu (952 m). Vesnice je rozložena na horním toku potoka a podél silnice ze Šumperka a Nového Malína do Rudoltic, má střední nadmořskou výšku 530 m a je lesnatým horstvem chráněna před drsnými větry.

1.1 Historie

Hraběšice vznikly jako osada dřevařů a horníků, neboť se v okolí dobývala železná ruda. V písemných pramenech jsou poprvé zmiňovány až roku 1569. Tehdy je prodal majitel Velkých Losin spolu se sousedním Frankštátem městu Šumperku. Venkovským statkem Šumperka pak zůstaly až do zániku vrchnostenského zřízení. Dle názoru některých místních historiků dostaly Hraběšice jméno po Hrabišovi ze Švábenic a Úsova. V pečeti měla obec znamení mluvícího havrana.

Už koncem 18. století probíhalo ve venkovských domcích školní vyučování a v roce 1844 byla postavena škola. Ta později pro nedostatek žáků zanikla.

V roce 1976 byly Hraběšice připojeny k Šumperku a touto integrací ztratilo Krásné postavení relativně samostatné části. Od roku 1990 jsou Hraběšice opět samostatnou obcí.

1.2 Demografie

Počet obyvatel Hraběšic kulminoval v roce 1880, kdy ve vesnici a sousední osadě žilo 751 obyvatel. Od té doby se počet obyvatel neustále snižuje.

V roce 1900 v obci bydlelo 639 osob ve 125 domech, z toho v Hraběšicích 409 osob v 75 domech a v Šentále 230 osob v 50 domech. Všichni usedlíci se tehdy hlásili k německé řeči. V roce 1921 zde sice bylo 12 Čechů, ale v roce 1930 již jen tři ze 461 obyvatel. Po druhé světové válce byla obec jen částečně dosídlena českým obyvatelstvem ze střední Hané a v roce 1950 zde žily v 90 domech 202 osoby, z toho v Hraběšicích 115 osob v 67 domech a v Krásném 87 osob ve 23 domech.

Aktuálně má obec Hraběšice necelých 200 obyvatel (192 obyvatel - stav k 31.12.2022). Počet obyvatel má v dlouhodobém horizontu rostoucí trend a počet obyvatel každoročně mírně roste. Atraktivní lokalita Hraběšic vytváří podmínky pro příliv obyvatel, kteří hledají klid a přírodní prostředí z měst.

1.3 Infrastruktura obce

V obci se nachází veřejný vodovod a není zde veřejná kanalizace. Co se týče objektů občanské vybavenosti v obci se nachází obecní úřad, kulturní sál pro pořádání kulturních obcí s restaurací, sezónní hospoda, kostel, hřiště, dětské hřiště a lyžařský areál.

1.4 Doprava

Obec Hraběšice leží asi 8 km severovýchodně od Šumperka. Do Hraběšic je možné se dostat autem po silnici 3. třídy č. 44638 dlouhé asi 8 km, která navazuje na silnici 1. třídy č. 11 vedoucí z Hradce Králové přes Šumperk a dále směrem na Ostravu. Do obce zajíždí cca 6 x denně pravidelná autobusová linka Šumperk – Vikýřovice – Hraběšice.

1.5 Okolí a příroda

Katastr vesnice je z větší části vyplněn zalesněnou hornatinou, jež byla podle Hraběšic, jako nejvýznamnější lokality, pojmenována Hraběšická hornatina. Terén se zvedá z údolí Hraběšického potoka. Kamenolom, provozovaný u osady Krásné, je významným nalezištěm nerostů.

1.6 Památky

V Hraběšicích se nachází kostel Sv. Filipa a Jakuba postavený v letech 1818 až 1825. Při hraběšickém kostele byla v roce 1842 zřízena fara, která je nyní využívána pro ubytování.

V obci se nachází památkově chráněna socha sv. Jana Nepomuckého, která významná kamenická práce z přelomu 18. a 19. století, která se nachází u kostela.

Další památkou obce je kříž před kostelem. Na katastrální území obce se nachází několik výklenkových božích muk.

1.7 Cestovní ruch

Hraběšice se díky své poloze, přírodě i nadmořské výšce v posledních letech stává stále významnějším a vyhledávanějším střediskem pro sportovní vyžití a cestovní ruch.

Krásné prostředí je vhodné pěší i cykloturistiku, skiareál a běžecké trasy jsou atraktivitou pro návštěvníky v zimních měsících.

V obci se rozvíjí poskytování služeb stravovacích (hostinec Pod Kamencem, hostinec Na svahu) i ubytovacích (např. bývalý Klášter atd.).

2 Strategická vize

Obec Hraběšice – místo, kde je blízko k přírodě a lidem. V blízkém okolí obce jsou krásná místa pro procházky přírodou i aktivní trávení volného času.

Obec vytváří kvalitní zázemí pro rodiny s dětmi, je atraktivní pro mladé lidi.

Obec je bezpečným místem pro život.

V Hraběšicích se dbá na udržitelný rozvoj, obec i lidé v ní využívají ekologické zdroje energií, snižují produkci odpadů a podporují možnosti jeho dalšího využití.

3 Rozvojové priority

Priorita 1: Ochrana přírody a kvalitní životní prostředí obce

Cíle priority:

Zachovat kvalitní životní prostředí v obci a okolí.

Uchovat přírodní lokality v okolí obce a předcházet narušení krajinného rázu. Zlepšit životní prostředí přímo v obci s důrazem na propojení přírodních prvků (zeleň, voda,..) a aktivit komunitního života – místa pro setkávání obyvatel.

Zvyšovat energetické úspory snižováním energetické náročnosti veřejných budov a optimalizací hospodaření s energiemi.

Využívat efektivní systém nakládání s odpady omezovat produkci komunálních odpadů a zvýšit materiálové a energetické využití odpadů.

Opatření:

1.1. Revitalizace obce a jejího okolí s důrazem na přírodní prvky

1.2. Zvyšování energetických úspor

1.3 Zvyšování efektivity systému nakládání s odpady

Aktivity:

- Revitalizace centra obce
- Revitalizace prostoru u KD
- Revitalizace dalších zelených ploch v intravilánu obce
- Systém pro využívání energií pro obecní budovy (obecní úřad, kulturní dům, příp. bývalá hasičárna)
- Efektivní systém sběru a třídění odpadu

Priorita 2: Kvalitní a moderní infrastruktura obce

Cíle priority:

Zajištění kvalitní a moderní veřejné, technické, dopravní infrastruktury v obci.

Obyvatelé obce budou napojeni na kanalizaci, komunikace včetně chodníků budou opraveny a dokončeny pro všechny části obce.

Opatření:

- 2.1. Technická infrastruktura, inženýrské sítě
- 2.2. Dopravní infrastruktura

Aktivity:

- Kanalizace v obci
- Kanalizace v obecních objektech (DČOV)
- Rozšíření a úpravy místních komunikací
- Řešení chodníků kolem hlavní komunikace
- Autobusová zastávka

Priorita 3: Efektivní, ekonomické a ekologické (3 E) hospodaření s majetkem obce**Cíle priority:**

3E – efektivní, ekonomické a ekologické hospodaření s objekty, pozemky obce.

Obec jako majitel obecních objektů se v rámci priority snaží o dobrou správu a zároveň efektivní využívání, modernizaci a rozvoj svého majetku. Přizpůsobuje využití objektů reálným potřebám obyvatel.

Priorita je také zaměřena na zpracování nového územního plánu obce.

Opatření:

- 3.1 Modernizace a opravy veřejných budov

Aktivity:

- Rekonstrukce objektu KD vč. restaurace
- Rekonstrukce objektu bývalé hasičárny vč. venkovního posezení
- Zpracování nového územního plánu obce

Priorita 4: Služby**Cíle priority:**

Součástí priority je zachování ostatních služeb v obci s důrazem na jejich kvalitu.

Opatření:

- 4.1. Modernizace kulturního domu a restauračního zařízení

Aktivity:

- Zachování a rozvoj služeb – restaurace
- Zachování a rozvoj služeb – kulturní dům

Priorita 5: Komunitní život

Cíle priority:

Podpora rozvoje komunitního života v obci – sportovních, kulturních, volnočasových aktivit. Zvyšování kvality zázemí (opravy, modernizace, rekonstrukce, budování nových ploch, objektů, prvků,...) a pořizování vybavení pro rozvoj spolkových, volnočasových, kulturních a sportovních aktivit.

Zachování a rozvoj tradic v obci, včetně péče o památky místního významu a míst setkávání.

Opatření:

- 5.1. Rozvoj kulturních aktivit
- 5.2. Rozvoj sportovních aktivit
- 5.3. Rozvoj volnočasových aktivit
- 5.4. Tradice
- 5.5. Péče o kulturní památky

Aktivity:

- Pravidelné kulturní akce
- Vybavení pro kulturní akce
- Sportovní akce
- Vybavení pro sportovní akce, sportovní zařízení
- Podpora spolkových činností
- Uchování tradičních akcí (kácení máje atd.)

4 Akční plán

priorita	opatření	aktivita	popis připravenosti	INV/ NEINV	časový harmonogram		finanční plán tis.		realizátor akce	finanční zdroj
					příprava projektu	realizace	příprava	realizace		
1. Ochrana přírody a kvalitního životního prostředí obce	1.1 Revitalizace obce a jejího okolí s důrazem na přírodní prvky	Revitalizace centra obce	studie	INV	2023	2024- 2026	100	1 000	Obec Hraběšice	obec, dotace
		Úpravy ploch ploch pod Klášteřem	studie	INV	2023	2024- 2026	200	1 200	Obec Hraběšice	obec, dotace
	1.2 Zvyšování efektivitu systému nakládání s odpady	Vybudování stanovišť pro umístění na kontejnerů na separovaný odpad	studie	INV/NEINV	2023	2024	0	250	Obec Hraběšice	obec, dotace
2. Kvalitní a moderní infrastruktura obce	2.1 Technická infrastruktura, inženýrské sítě	Kanalizace – DČOV pro obecní objekty	Vybrán zhotovitel	INV	2023	2023 - 2025	50	1 200	Obec Hraběšice	obec, dotace
		Kanalizace v obci	Projektová dokumentace	INV	2025 - 2033	2025 - 2033	1 300	59 000	Obec Hraběšice	obec, dotace
	2.2 Dopravní infrastruktura	Autobusová zastávka	studie	INV	2023	2024 - 2025	100	400	Obec Hraběšice	obec, dotace
		Řešení chodníků kolem hlavní komunikace	studie	INV	2023	2024 - 2028	400	8 500	Obec Hraběšice	obec, dotace

		Rozšíření a úpravy místních komunikací	projektová dokumentace	INV	2023	2023 - 2024	40	1 750	Obec Hraběšice	obec, dotace
3. Efektivní, ekonomické a ekologické hospodaření s majetkem obce	3.1 Modernizace a opravy veřejných budov	Rekonstrukce objektu KD vč. restaurace	záměr	INV	2023	2024-2025	0	2 500	Obec Hraběšice	obec, dotace
		Rekonstrukce objektu bývalé hasičárny vč. venkov.posezení	záměr	INV	2023	2024-2025	0	1 000	Obec Hraběšice	obec, dotace
	3.2 Územní plán obce	Nový územní plán obce	průběžně	INV	2023	2024-2026	--	450	Obec Hraběšice	obec, dotace
5. Komunitní život	5.1 Rozvoj kulturních a sportovních aktivit	Pravidelné sportovní kulturní akce	průběžně	NEINV	---	---	---	100	Obec, občané	Obec, dotace